

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/96/2001

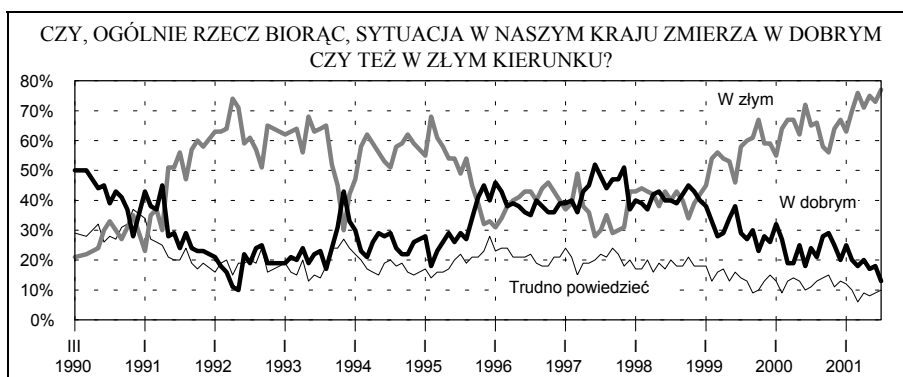
NASTROJE SPOŁECZNE W LIPCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ W ostatnim miesiącu wzrósł krytycyzm w ocenie ogólnej sytuacji w kraju. Obecnie ponad trzy czwarte Polaków (77%) ocenia, że zmierza ona w złym kierunku, a tylko 13% jest przeciwnego zdania. Są to najgorsze oceny bieżącej sytuacji odnotowane od roku '92.

- ◆ Pogorszyły się i tak już bardzo krytyczne opinie o sytuacji politycznej. Już niemal dwie trzecie ankietowanych (wzrost z 54% do 64%) ocenia ją negatywnie, a zaledwie co dwudziesty piąty (4%) uważa, że sytuacja polityczna w naszym kraju jest dobra.
- ◆ Od czerwca stabilne i bardzo krytyczne pozostają opinie o sytuacji gospodarczej: zdecydowana większość badanych (71%) wystawia polskiej gospodarce ocenę negatywną, a jedynie 5% ocenia ją pozytywnie. Stabilne pozostały także oceny ogólnych warunków życia rodzin oraz warunków materialnych gospodarstw domowych.
- ◆ W ciągu ostatniego miesiąca nie zmieniły się opinie o sytuacji w zakładach pracy respondentów. Co czwarty aktywny zawodowo Polak (26%) wyraża zadowolenie z kondycji swojego zakładu pracy, mniej więcej co trzeci (31%) ocenia ją jako przeciętną, a 42% - jako złą. Natomiast od czerwca zmalała (z 48% do 43%) liczba osób obawiających się utraty pracy i jednocześnie wzrosła (z 47% do 53%) mających poczucie bezpieczeństwa w tym zakresie.
- ◆ Przewidywania pozostają stabilne - w stosunku do wszystkich analizowanych dziedzin życia społecznego najczęściej pojawia się opinia, że w ciągu najbliższego roku nic się nie zmieni, a pesymiści przeważają liczebnie nad optymistami.

Ostatnie tygodnie poprzedzające lipcowy sondaż¹ obfitowały w ważne wydarzenia: zmiany kadrowe na najwyższych szczeblach władzy (odwołanie ministra sprawiedliwości, rezygnacja z urzędu ministra kultury i dziedzictwa narodowego), podejrzenia o nadużycia i korupcję w resorcie obrony, dyskusje wokół funkcjonowania w Polsce służb specjalnych, ujawnianie coraz to nowych afer i nieprawidłowości w różnych dziedzinach. Te i inne wydarzenia, a także deficyt budżetowy oraz spadek wartości złotówki z pewnością nie sprzyjały nastrojom społecznym w czasie poprzedzającym sondaż. Znalazły też odbicie w ocenie sytuacji politycznej w Polsce.

OCENY

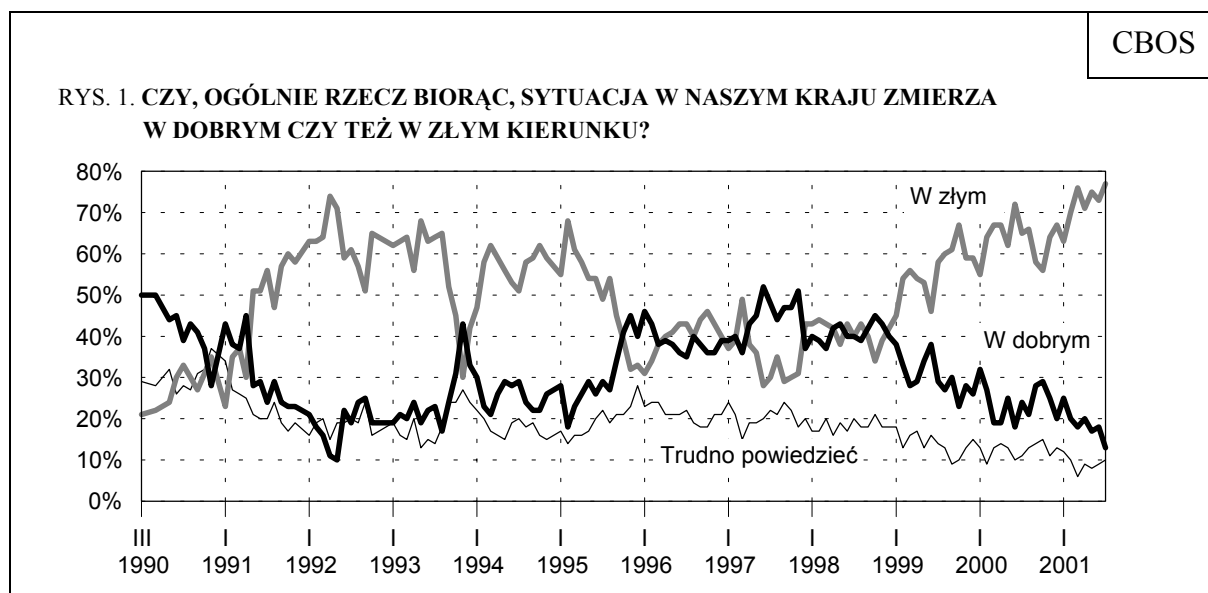
W porównaniu z sondażem czerwcowym odnotowujemy pogorszenie się ocen rozwoju ogólnej sytuacji w kraju. Już ponad trzy czwarte ankietowanych krytycznie ocenia tę sytuację, a zaledwie co ósmy wyraża aprobatę. Zatem obecnie negatywne oceny rozwoju ogólnej sytuacji w Polsce niemal sześciokrotnie przeważają nad pozytywnymi.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2000							2001						
	w procentach													
W dobrym	24	21	28	29	25	20	25	20	18	20	17	18	13	
W złym	65	66	58	56	64	67	63	70	76	71	75	73	77	
Trudno powiedzieć	11	13	14	15	11	13	12	10	6	9	8	9	10	

¹Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (134) przeprowadzono w dniach 6-9 lipca 2001 roku na 1015-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

O złych nastrojach społecznych można mówić już od dłuższego czasu. Od początku bieżącego roku opinie na temat ogólnej sytuacji w kraju - z niewielkimi wahaniami - systematycznie się pogarszały. Jednak tak krytycznych ocen jak obecnie nie notowaliśmy od roku '92.

We wszystkich grupach społeczno-demograficznych przeważają negatywne oceny bieżącej sytuacji w kraju. Krytyczniej niż inni postrzegają ją osoby znajdujące się na dole drabiny ekonomicznej (najgorzej sytuowane i osiągające najniższe dochody *per capita*). Natomiast im lepsza ocena warunków materialnych gospodarstw domowych, tym częstsze pozytywne opinie o sytuacji w kraju. Najlepiej oceniają ją osoby z wyższym wykształceniem, a spośród grup zawodowych - kadra kierownicza i inteligencja (po 27% opinii pozytywnych). Dobrze ocenia tę sytuację także co piąty respondent (21%) zadowolony z warunków materialnych swojej rodziny.

Opinie w tej sprawie wiążą się nie tylko z położeniem społecznym ankietowanych, ale także z indywidualnymi poglądami politycznymi i sympatiami partyjnymi. Sytuację w kraju nadal najlepiej oceniają ankietowani identyfikujący się z prawicą. Należy jednak podkreślić, że od czerwca ich oceny wyraźnie się pogorszyły. Podobną tendencję można zauważyć wśród badanych o centrowych poglądach politycznych.

Tabela 2

Poglądy polityczne	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju*							
	dobry				zły			
	IV	V	VI	VII	IV	V	VI	VII
	2001							
	w procentach							
Lewica	14	13	12	8	81	84	82	84
Centrum	22	15	19	13	69	77	74	79
Prawica	34	28	33	20	57	62	54	68
Nieokreślone („trudno powiedzieć”)	12	14	14	14	74	74	75	73

* Pominięto „trudno powiedzieć”.

W elektoratach partyjnych najbardziej krytyczni w ocenie sytuacji w kraju są wyborcy PSL oraz koalicji SLD-UP. Większym niż inni niezadowoleniem wyróżniają się też respondenci niezdecydowani oraz ci, którzy nie zamierzają pójść do urn wyborczych.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju**	
	dobry	zły
	w procentach	
AWS Prawicy*	50	42
Platforma Obywatelska	24	70
Prawo i Sprawiedliwość*	12	75
SLD-UP	9	83
PSL	5	91
Niezdecydowani	17	76
Niezamierzający głosować	11	77

* Wyniki dotyczące tych elektoratów należy traktować z dużą ostrożnością ze względu na małe liczebności zadeklarowanych wyborców tych ugrupowań. W tabeli nie uwzględniliśmy potencjalnych wyborców UW z powodu zbyt małej ich liczby.
** Pominięto „trudno powiedzieć”.

Uwaga: W lipcu po raz pierwszy zapytaliśmy ankietowanych nie o ich obecne preferencje partyjne, ale o to, na które z ugrupowań lub koalicji wyborczych będą głosować 23 września.

Od czerwca wzrósł także krytycyzm w ocenie sytuacji politycznej: już niemal dwie trzecie ankietowanych ocenia ją negatywnie, a tylko co dwudziesty piąty - pozytywnie.

Tabela 4

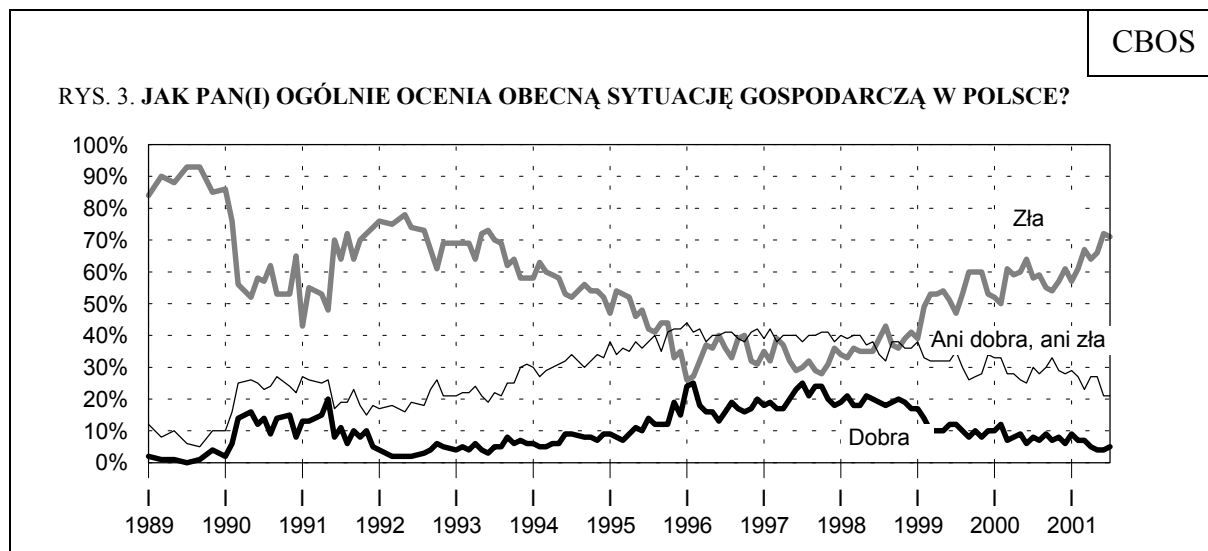
Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2000							2001						
	w procentach													
- dobra	7	6	9	10	7	5	10	6	5	6	5	5	4	
- ani dobra, ani zła	33	33	38	38	37	35	36	33	32	38	33	32	24	
- zła	50	51	43	42	46	51	43	51	53	47	54	54	64	
Trudno powiedzieć	10	10	11	10	10	9	11	10	11	9	8	9	8	

Negatywne oceny dominują we wszystkich grupach społecznych, demograficznych i zawodowych, a także wśród osób różniących się między sobą poglądami politycznymi.

W czerwcu społeczny krytycyzm w ocenie sytuacji gospodarczej osiągnął rekordowo wysoki poziom, nienotowany od roku '93. Obecnie, podobnie jak przed miesiącem, zdecydowana większość ankietowanych (71%) negatywnie ocenia stan gospodarki, a zaledwie 5% jest przeciwnego zdania.

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2000							2001						
	w procentach													
- dobra	8	7	9	7	8	6	9	7	7	5	4	4	5	
- ani dobra, ani zła	30	28	30	33	29	28	29	27	23	27	27	21	21	
- zła	58	59	55	54	57	61	57	61	67	64	66	72	71	
Trudno powiedzieć	4	6	6	6	6	5	4	5	3	4	3	3	3	

Negatywne oceny sytuacji gospodarczej zdecydowanie przeważają we wszystkich kategoriach społeczno-demograficznych; najczęstsze są wśród osób o poglądach lewicowych (83%), a w grupach zawodowych - wśród rolników (92%) oraz respondentów pracujących na własny rachunek (82%).

SYTUACJA ZAWODOWA I KONDYCJA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Odnotowane miesiąc temu oceny ogółu respondentów aktywnych zawodowo dotyczące kondycji ich zakładów pracy należały do najgorszych od roku '94. W lipcu oceny te w zasadzie się nie zmieniły.

Opinie o sytuacji miejsc pracy respondentów są zróżnicowane w zależności od sektora gospodarki, do którego należą poszczególne zakłady. Najlepsze odnotowaliśmy wśród osób zatrudnionych w sektorze prywatnym poza rolnictwem - tylko w tej grupie opinie pozytywne i negatywne niemal się równoważą. W pozostałych sektorach oceny negatywne przeważają nad pozytywnymi. Sytuację swoich miejsc pracy niezmiennie najgorzej oceniają rolnicy. Trzeba dodać, że od czerwca ich opinie jeszcze się pogorszyły.

Tabela 6

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2000						2001							
	w procentach													
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)														
N=	496	525	531	526	522	522	487	518	510	496	499	483	480	
– dobra	31	33	31	30	32	31	32	33	28	29	28	24	26	
– ani dobra, ani zła	35	33	32	32	31	31	28	28	30	31	31	34	31	
– zła	34	31	34	36	32	36	38	37	39	34	38	40	41	
Trudno powiedzieć	1	3	4	2	5	2	2	2	3	7	3	2	2	
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych														
– dobra	26	28	28	31	30	25	29	29	25	30	26	27	28	
– ani dobra, ani zła	38	38	33	24	30	32	29	28	34	32	32	33	35	
– zła	35	33	35	43	37	40	40	41	40	31	40	39	34	
Trudno powiedzieć	0	1	5	2	3	3	1	1	2	7	2	1	2	
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej														
– dobra	34	44	38	36	43	37	42	39	37	36	34	24	31	
– ani dobra, ani zła	35	26	42	30	25	31	31	27	28	32	28	40	24	
– zła	31	26	19	33	26	32	27	33	34	26	37	35	43	
Trudno powiedzieć	0	4	2	1	6	0	1	1	0	6	1	1	1	
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem														
– dobra	44	40	38	37	38	44	36	42	34	33	35	29	34	
– ani dobra, ani zła	33	34	32	43	36	34	28	31	29	32	36	32	31	
– zła	23	23	27	19	22	21	34	25	33	28	25	36	32	
Trudno powiedzieć	1	3	4	1	4	1	2	2	4	7	3	3	3	
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych														
– dobra	0	8	7	2	6	7	15	4	4	7	6	0	0	
– ani dobra, ani zła	24	16	18	26	29	21	18	16	25	24	26	33	27	
– zła	76	76	75	71	61	71	62	77	71	64	65	67	73	
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	5	2	4	3	0	5	2	0	0	

W lipcu po raz kolejny zapytaliśmy respondentów aktywnych zawodowo, w tym także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin, czy liczą się z możliwością utraty obecnej pracy, np. z powodu zwolnienia, bankructwa, upadku lub likwidacji ich zakładu.

Znacznie krytyczniej niż ogólne warunki życia oceniana jest kondycja materialna gospodarstw domowych. W stosunku do czerwca opinie na ten temat pozostały bez zmian. Co piąty badany wyraża zadowolenie z warunków materialnych swojego gospodarstwa domowego, najwięcej osób ocenia je jako przeciętne, a co trzeci określa jako złe.

Tabela 9

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2000							2001						
	w procentach													
- dobre	19	22	23	20	21	20	21	23	20	21	20	20	20	
- ani dobre, ani złe	49	46	43	46	43	48	46	45	43	45	41	45	45	
- złe	32	32	34	34	36	32	33	32	37	34	39	35	35	

Oceny warunków materialnych gospodarstw domowych oraz ogólniej pojmowanych warunków życia rodzin - w porównaniu z opiniami dotyczącymi pozostałych dziedzin życia społecznego co miesiąc poddawanych ocenie - ulegają najmniejszym wahaniom w czasie.

PRZEWIDYWANIA

W odniesieniu do wszystkich sondowanych dziedzin życia publicznego - tak jak w dotychczasowych badaniach - najczęściej pojawia się opinia, że w najbliższym czasie nic się nie zmieni.

W przewidywaniach dotyczących ogólnej sytuacji w Polsce podobnie jak w czerwcu zaledwie 9% ankietowanych ma nadzieję na poprawę. Ponad jedna trzecia respondentów spodziewa się pogorszenia tej sytuacji.

Tabela 10

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2000							2001						
	w procentach													
Poprawi się	12	12	15	15	12	11	14	11	10	10	10	9	9	
Nie zmieni się	44	44	49	47	51	44	44	45	47	47	47	48	45	
Pogorszy się	36	34	28	29	31	36	34	37	37	37	35	35	37	
Trudno powiedzieć	8	10	8	9	7	9	7	7	6	6	8	8	9	

We wszystkich grupach społeczno-demograficznych osoby spodziewające się zmian na gorsze przeważają liczebnie nad tymi, którzy mają nadzieję na poprawę. Również poglądy polityczne ankietowanych słabo różnicują opinie na ten temat.

Niemal nie zmieniły się przewidywania dotyczące sytuacji politycznej: połowa ankietowanych nie oczekuje zmian, a odsetki przewidujących poprawę tej sytuacji lub jej pogorszenie są prawie takie same.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	2000						2001						
	w procentach												
– poprawi się	14	12	17	17	16	15	17	13	15	14	13	16	18
– nie zmieni się	50	52	52	55	53	51	54	53	50	54	53	53	50
– pogorszy się	21	21	16	15	18	19	16	20	22	19	19	18	19
Trudno powiedzieć	15	15	15	13	13	15	13	14	13	14	15	13	13

Nieco mniej pesymizmu niż przed miesiącem odnotowaliśmy w przewidywaniach dotyczących stanu gospodarki w ciągu najbliższego roku. O 3 punkty zmalał odsetek obawiających się pogorszenia sytuacji gospodarczej Polski.

Tabela 12

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	2000						2001						
	w procentach												
– poprawi się	13	12	14	15	14	12	15	12	13	13	10	12	14
– nie zmieni się	47	50	50	53	51	48	50	50	50	52	51	52	52
– pogorszy się	29	26	24	22	26	29	26	28	29	26	29	27	24
Trudno powiedzieć	11	12	12	10	9	11	8	10	8	9	9	9	10

Stabilne pozostały prognozy dotyczące kondycji zakładów pracy respondentów. Podobnie jak miesiąc temu, co ósmy badany liczy na poprawę tej sytuacji, a niemal dwukrotnie więcej spodziewa się jej pogorszenia. Opinie te są jednak zróżnicowane w zależności od sektora gospodarki, do którego należy zakład pracy respondenta.

Tabela 13

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2000							2001						
	w procentach													
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)														
N=	494	529	536	528	526	533	491	521	509	500	501	482	480	
– poprawi się	16	20	18	16	16	14	16	15	18	14	13	13	13	
– pozostanie bez zmian	51	46	48	50	50	54	52	52	48	52	51	53	55	
– pogorszy się	23	21	22	23	23	22	21	24	26	24	26	23	24	
Trudno powiedzieć	10	13	11	10	11	10	11	9	8	10	10	11	8	
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych														
– poprawi się	13	18	21	17	12	10	15	10	14	17	9	9	13	
– pozostanie bez zmian	54	51	49	50	53	52	50	57	51	50	63	57	53	
– pogorszy się	21	20	22	21	28	26	25	25	27	24	22	23	26	
Trudno powiedzieć	12	10	8	12	8	12	9	8	8	10	7	11	8	
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej														
– poprawi się	22	23	13	17	24	14	21	21	24	11	11	14	21	
– pozostanie bez zmian	51	42	61	60	47	61	56	42	37	54	36	49	45	
– pogorszy się	20	21	16	18	18	16	15	29	32	28	33	26	27	
Trudno powiedzieć	8	14	10	6	11	10	9	9	7	8	20	11	7	
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem														
– poprawi się	22	25	22	20	22	22	18	19	24	16	22	20	10	
– pozostanie bez zmian	49	48	46	54	54	57	56	53	50	54	51	51	61	
– pogorszy się	18	15	20	20	13	13	14	19	19	21	21	18	22	
Trudno powiedzieć	11	12	12	7	11	9	12	9	8	8	6	11	7	
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych														
– poprawi się	3	6	3	7	4	6	7	7	5	9	3	6	3	
– pozostanie bez zmian	47	41	39	31	40	46	44	55	54	49	52	55	64	
– pogorszy się	48	48	45	50	44	41	37	33	34	37	37	32	26	
Trudno powiedzieć	2	6	13	13	12	7	12	5	7	5	8	8	6	

Nieznaczne wahania opinii odnotowaliśmy w prognozach dotyczących ogólnych warunków życia respondentów i ich rodzin w ciągu najbliższego roku. Nieco mniej osób niż w czerwcu (spadek o 3 punkty) obawia się pogorszenia warunków życia, ale mniej też (spadek również o 3 punkty) spodziewa się ich poprawy. Jednocześnie nieznacznie wzrosło przekonanie, że nic się nie zmieni, oraz niepewność w tej dziedzinie (*trudno powiedzieć*).

Tabela 14

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2000						2001							
	w procentach													
– lepiej	14	16	13	16	15	14	16	14	12	13	12	14	11	
– tak samo	48	46	57	46	50	51	51	54	53	53	54	54	57	
– gorzej	28	27	21	24	25	25	23	25	26	24	24	24	21	
Trudno powiedzieć	10	11	9	14	10	10	10	7	9	10	10	8	11	

★

★

★

Odnotowane w ostatnich miesiącach złe nastroje społeczne utrzymują się również w lipcu. Można nawet mówić o ich dalszym pogorszeniu. Wprawdzie opinie o większości badanych dziedzin życia społecznego w zasadzie pozostały stabilne, zmalało też poczucie zagrożenia utratą pracy, ale jednocześnie pogorszyły się oceny rozwoju ogólnej sytuacji w naszym kraju, zwłaszcza zaś sytuacji politycznej.

Przewidywania dotyczące najbliższej przyszłości w zasadzie pozostają stabilne - odnotowane różnice mieszczą się w granicach błędu statystycznego. W odniesieniu do wszystkich dziedzin poddanych ocenie najczęściej pojawia się opinia, że w ciągu najbliższego roku nic się nie zmieni. Zważywszy na krytycyzm w ocenie poszczególnych sfer życia społecznego, trudno uznać ten fakt za przejaw optymizmu.

Opracowała

Macieja FALKOWSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?

(%)				
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	77	10	1014
Płeć				
Mężczyźni	12	79	9	480
Kobiety	14	76	10	534
Wiek				
18-24 lat	22	71	8	145
25-34	13	80	7	179
35-44	12	76	12	199
45-54	10	82	7	211
55-64	11	76	13	114
65 lat i więcej	14	74	12	166
Miejsce zamieszkania				
Wieś	10	80	10	374
Miasto do 20 tys.	10	83	7	107
20-100 tys.	12	80	9	205
101-500 tys.	16	73	12	197
501 tys. i więcej mieszk.	23	69	8	132
Wykształcenie				
Podstawowe	12	75	13	263
Zasadnicze zawodowe	11	81	8	283
Średnie	13	79	9	378
Wyższe	27	66	7	88
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	27	65	9	58
Prac.umysł.niż.szczebła	13	77	10	82
Pracownicy fiz.- umysł.	11	86	3	74
Robotnicy wykwalifikowani	18	73	9	84
Robotnicy niewykwalifik.	8	82	10	44
Rolnicy	6	81	13	65
Pracujący na własny rach.	9	86	5	60
Bierni zawodowo				
Renciści	14	78	9	100
Emeryci	12	75	13	189
Uczniowie i studenci	23	67	11	70
Bezrobotni	10	81	9	138
Gospodynie domowe i inni	11	76	13	48
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	15	76	9	151
spółce właścicieli	10	80	10	81
prywatnych i państwa	15	79	6	173
sekt. pryw. poza rolnict.	8	79	13	92
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	8	82	10	117
276-399	11	77	12	89
400-549	15	76	9	180
550-799	12	77	11	141
Powyżej 799 zł	21	71	8	181
Ocena własnych war. mater.				
Złe	9	83	8	352
Średnie	13	75	12	454
Dobre	21	71	8	207
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	25	56	19	54
Raz w tygodniu	12	79	9	515
1-2 razy w miesiącu	13	78	9	164
Kilka razy w roku	12	79	8	175
W ogóle nie uczestniczy	18	73	9	103
Poglądy polityczne				
Lewica	8	84	7	309
Centrum	13	79	8	283
Prawica	20	68	12	198
Trudno powiedzieć	14	73	13	224

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację polityczną** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	Dobra	Ani dobra, ani zła	Zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	4	24	64	8	1015
Płeć					
Mężczyźni	4	24	68	4	481
Kobiety	3	24	61	11	534
Wiek					
18-24 lat	5	33	51	12	145
25-34	3	27	63	6	179
35-44	3	24	66	7	199
45-54	4	19	73	4	212
55-64	2	20	71	6	114
65 lat i więcej	6	22	59	14	166
Miejsce zamieszkania					
Wieś	2	23	63	12	375
Miasto do 20 tys.	3	29	64	4	107
20-100 tys.	3	28	61	7	205
101-500 tys.	7	20	67	7	197
501 tys. i więcej mieszk.	5	24	70	2	132
Wykształcenie					
Podstawowe	3	25	59	13	263
Zasadnicze zawodowe	2	24	64	10	284
Średnie	5	24	67	4	378
Wyższe	6	22	69	3	88
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	6	21	69	3	58
Prac. umysł. niż. szczebla	3	25	72	1	82
Pracownicy fiz. - umysł.	8	24	66	2	74
Robotnicy wykwalifikowani	3	23	66	8	84
Robotnicy niewykwalifik.	1	27	56	16	44
Rolnicy	0	19	71	9	65
Pracujący na własny rach.	6	14	79	1	60
Bierni zawodowo					
Renciści	3	21	66	10	100
Emeryci	3	24	63	10	191
Uczniowie i studenci	9	38	42	11	70
Bezrobotni	2	26	63	9	138
Gospodynie domowe i inni	3	26	59	12	48
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	5	27	66	2	151
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	4	18	71	7	81
sekt. pryw. poza rolnict.	4	22	70	5	173
prywatnym gosp. rolnym	4	18	67	11	92
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	4	18	68	10	117
276-399	3	21	65	10	89
400-549	1	30	65	4	180
550-799	4	28	62	7	143
Powyżej 799 zł	4	27	65	3	181
Ocena własnych war. mater.					
Złe	3	18	68	10	353
Średnie	3	26	65	7	454
Dobre	7	31	56	6	207
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	9	35	39	17	54
Raz w tygodniu	4	24	63	9	516
1-2 razy w miesiącu	2	28	61	10	164
Kilka razy w roku	4	20	73	3	175
W ogóle nie uczestniczy	4	20	72	4	103
Poglądy polityczne					
Lewica	1	20	74	5	310
Centrum	3	26	64	7	283
Prawica	7	29	62	2	198
Trudno powiedzieć	5	23	54	19	224

Tabela 3. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)? 1 - Bardzo poważnie się z tym liczę; 2 - Raczej tak; 3 - Raczej nie; 4 - Nie, to mało prawdopodobne

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	22	26	27	4	482
Płeć						
Mężczyźni	23	20	24	27	6	259
Kobiety	18	24	27	28	2	223
Wiek						
18-24 lat	24	33	29	10	4	42
25-34	22	22	24	29	3	125
35-44	22	18	30	25	6	150
45-54	18	24	20	34	4	129
55-64	24	12	31	30	3	23
65 lat i więcej	6	26	25	41	2	13
Miejsce zamieszkania						
Wieś	20	21	26	28	5	175
Miasto do 20 tys.	10	26	33	27	4	45
20-100 tys.	26	21	30	20	3	94
101-500 tys.	24	22	22	26	6	97
501 tys. i więcej mieszk.	17	22	18	40	4	70
Wykształcenie						
Podstawowe	23	9	36	30	1	60
Zasadnicze zawodowe	25	23	27	20	5	157
Średnie	18	25	24	28	5	199
Wyższe	14	21	20	42	3	64
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	14	19	25	41	2	57
Prac. umysł. niż. szczebla	18	28	27	19	7	80
Pracownicy fiz.- umysł.	22	27	30	18	4	71
Robotnicy wykwalifikowani	35	20	25	14	5	84
Robotnicy niewykwalifik.	25	36	29	10	0	43
Rolnicy	8	7	29	51	5	62
Pracujący na własny rach.	20	15	16	45	4	57
Bierni zawodowo						
Renciści	25	26	24	25	0	8
Emeryci	7	21	28	37	7	10
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	17	23	26	28	6	143
spółce właścicieli	25	23	30	19	3	79
prywatnych i państwa	23	25	24	25	3	169
sekt. pryw. poza rolnict.	11	13	26	45	5	75
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	35	26	22	15	1	41
276-399	30	22	36	10	3	39
400-549	29	26	22	20	3	100
550-799	14	31	24	28	4	54
Powyżej 799 zł	12	21	23	39	5	91
Ocena własnych war. mater.						
Złe	31	16	32	20	2	137
Średnie	20	24	24	26	7	223
Dobre	11	25	22	40	2	121
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	40	17	24	0	19	11
Raz w tygodniu	20	19	29	28	4	236
1-2 razy w miesiącu	16	25	26	28	4	87
Kilka razy w roku	26	25	21	24	4	91
W ogóle nie uczestniczy	18	24	19	37	2	54
Poglądy polityczne						
Lewica	21	20	26	30	2	151
Centrum	20	21	21	32	6	148
Prawica	21	22	22	29	6	90
Trudno powiedzieć	19	26	35	16	4	93

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

(%)

	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	45	37	9	1015
Płeć					
Mężczyźni	10	42	40	7	481
Kobiety	7	48	35	10	534
Wiek					
18-24 lat	14	56	26	3	145
25-34	3	53	38	6	179
35-44	9	33	48	9	199
45-54	7	45	41	7	212
55-64	10	46	37	7	114
65 lat i więcej	12	41	30	17	166
Miejsce zamieszkania					
Wieś	5	45	39	10	375
Miasto do 20 tys.	7	45	36	11	107
20-100 tys.	9	41	41	10	205
101-500 tys.	13	44	36	7	197
501 tys. i więcej mieszk.	14	55	29	2	132
Wykształcenie					
Podstawowe	9	42	35	13	263
Zasadnicze zawodowe	10	38	46	7	284
Średnie	8	49	35	8	378
Wyższe	9	62	25	4	88
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	10	60	27	2	58
Prac. umysł. niż. szczebla	4	58	34	5	82
Pracownicy fiz. - umysł.	11	42	44	4	74
Robotnicy wykwalifikowani	12	36	48	5	84
Robotnicy niewykwalifik.	6	45	38	11	44
Rolnicy	0	46	37	17	65
Pracujący na własny rach.	9	38	46	8	60
Bierni zawodowo					
Renciści	7	36	46	11	100
Emeryci	15	38	33	14	191
Uczniowie i studenci	8	64	25	4	70
Bezrobotni	8	48	38	6	138
Gospodynie domowe i inni	7	46	37	11	48
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	6	49	39	6	151
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	9	36	51	4	81
sekt. pryw. poza rolnict.	10	48	38	5	173
prywatnym gosp. rolnym	2	48	34	16	92
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	5	36	49	9	117
276-399	6	46	38	10	89
400-549	10	43	38	9	180
550-799	10	46	39	5	143
Powyżej 799 zł	14	49	30	8	181
Ocena własnych war. mater.					
Źłe	7	32	52	9	353
Średnie	8	51	32	9	454
Dobre	14	56	23	7	207
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	15	41	29	15	54
Raz w tygodniu	8	47	36	9	516
1-2 razy w miesiącu	11	43	36	10	164
Kilka razy w roku	7	46	40	6	175
W ogóle nie uczestniczy	10	40	44	6	103
Poglądy polityczne					
Lewica	10	43	40	7	310
Centrum	6	52	34	8	283
Prawica	14	43	36	7	198
Trudno powiedzieć	7	42	39	13	224